

E-POST

Send ditt innlegg til debatt@vg.no

SMS

Send ditt innlegg med kodeord «sidet» og din mening til: 2200

- Navn og adresse må oppgis på innsendte innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.
- Innlegg med angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn.
- Vi forbeholder oss rett til å kutte i manuskriptene, og innsendte manuskripter blir ikke returnert.

te debatten

behov for barn er hos mange så sterkt at det ikke lar seg stoppe av det de selv vil anse som fortvilende skriver kronikkforfatteren. Tegning: RANDI MATLAND

Skarsbø Moen i sin propaganda mot surrogati begge velger å betone en overordnet verdi av (biologisk) mors tilstedeværelse i barns liv, er jeg sikker på at mange av deres lesere nikker og er enige.

Men noen gjør det ikke. Enkelte, som undertegnede, vil til og med mene at argumentet er mannsdiskriminerende: at mor skal være av mer overordnet betydning enn far i et barns liv er et reaksjonært syn.

Ettersom mange surrogatibarn vokser opp med (sosial og juridisk) mor, ligger det også et syn på biologi i utsagnet som mange av oss vil føle oss fremmede for.

Surrogatilhengerne på sin side synes i beklagelig liten grad å være villige til å ta innover seg at surrogati – i likhet med en rekke andre måter å få barn på – faktisk byr på utfordringer, både rettslige, etiske og faktiske.

Taktisk sett har de mest fremtredende tilhengerne, mange av dem med egne surrogatbarn, gjort et riktig valg: De barna som allerede er født og bor her i landet må sikres rettigheter til to

foreldre. Det burde for øvrig vært gjort for lengst. Dersom tilhengerne imidlertid ikke bare tenker på egne barn, og ikke ønsker å trekke stigen opp etter seg, må de være åpne for en mer omfattende debatt enn det mantraet man til nå har lagt seg på: Barnets beste.

Utnyttelse av kvinner

For ja: det er definitivt til barnets beste å bli sikret juridisk tilknytning til to foreldre. Men i debatten om fremtidig lovgivning i Norge på området må det tas hensyn til langt flere faktorer. For det første er det i et demokrati faktisk ganske avgjørende hva folk flest «føler.» Utsagn som det fra VG siterte må derfor tas på alvor.

Når Skartveit bruker begreper som «frarøve barn moren sin» bør dette for eksempel imøtegås med de fakta som for mange surrogatibarn er tilfellet: De blir ikke frarøvet sin mor.

Motstanderne av surrogati må også tas på alvor med hensyn til faren for utnyttelse av kvinner.

Det finnes åpenbart muligheter til gjennom lov radikalt å begrense denne faren. Slik er det mulig, punkt for punkt, å se for seg en tilnærming til det som bør være alle surrogatilhengeres mål: En norsk lov om surrogati som sikrer barns rettigheter og som samtidig begrenser mulighetene for at noen blir skadelidende i prosessen. En slik lov vil før eller senere tvinge seg frem.

Menneskets behov for barn er nemlig hos mange så sterkt at det ikke lar seg stoppe av det de selv vil anse som fortvilende urimelig. Surrogati er kommet for å bli, og for vår alles skyld må vi få et nasjonalt rammeverk for prosessen.

I dag er det motstanderne som ser fremover og ser ut til å lykkes med å forhindre en slik lov. Tilhengerne synes foreløpig å ha nok med å kjempe for de barna som allerede er her. Slik blir «debatten» skjev. Og helt fastlåst.

Barna født etter surrogati – både de som er her og de som vitterlig kommer – fortjener bedre i et land som vårt.

FORFATTER: SVs parlamentariske leder, Bård Vegard Solhjell har skrevet bok. – Problemet er at SV er mer enn Solheim og Solhjell, skriver kronikkforfatteren. Foto: Håkon Mosvold Larsen/SCANPIX

Grumsete kapitler

I sitt forsøk på å gjøre SV til «frihetsparti» beviser SVs parlamentariske leder, Bård Vegard Solhjell, nok en gang hvorfor de ikke er nettopp det.

Solhjell er lei av de stadig angrepene på SVs demokrati- og menneskerettighetshistorie, og forsøker seg med kampspråket «angrep er det beste forsvar» i sin siste bok. Gjennom en rekke eksempler stiller han retorisk spørsmål ved hvorfor høyresiden ikke har vært gjenstand for like mange hyllemeter med historiekritikk som venstresiden. Solhjell ser ikke ut til å forstå problemstillingen, og kommer heller ikke med et veldig imponerende svar.

BOK

Kristian Tonning Riise, Høyrepolitiker

Gjennom hele den kalde krigen mente SV at USA var den største trusselen mot verdensfreden, mens Sovjet ble kalt en fredspioner. I Titos Jugoslavia, Maos Kina, DDR, Sovjet, Nord-Korea, Cuba fant SV eksempler på ideologiske samfunnsforbilder. Samtidig ble et enormt skriftlig «opplysningsarbeid» lagt ned for å overbevise folk om disse landenes fortrefelighet. Selv i dag finner vi rester av dette.

Tok oppgjør

For å få frem sitt poeng vier Solhjell flere sider til sitater fra medlemsblader i Unge Høyre som er så gamle at mine besteforeldre lå i vuggen. Det er riktignok et velkjent faktum at deler av Unge Høyre og Høyre lefflet med NS og fascismen på 30-tallet, men Høyre tok et kraftig oppgjør med dette allerede før krigen. (For øvrig satt nestledere i Unge Høyre på Grini, og flere hundre UH-medlemmer var ettersøkt av Gestapo for sin motstandskamp). Solhjell slår inn dører som har vært åpne i over 70 år. Polemikken blir like meningsløs som om jeg i dag skulle kreve at Senterpartiet må ta avstand fra sitt samarbeid med NS på 30-tallet eller at Arbeiderpartiet må ta avstand fra sin tidligere kamp for proletariatets diktatur.

Totaltær draging

Alle partier i Norge har grumsete kapitler i sin historie de helst skulle vært foruten. Men de gangene høyresiden har støttet åpenbart udemokratiske land har det vært fordi man mente det var utenrikspolitisk nødvendig, ikke fordi man hyllet ideene eller mente at landene var foregangs-eksempler på det gode samfunn. Det unnskylder ingenting, men setter det i en ganske annen kontekst. Høyresiden så aldri på Pinochets Chile og sa «her er samfunnet vi ønsker.» (Høyre i Norge støttet aldri Pinochet). I SV har noen av verdenshistoriens grusomste regimer systematisk fungert som forbilder for «det ideale samfunn.»

Mindreverdighetskompleks

Bård Vegard Solhjell lider altså av et demokratisk mindreverdighetskompleks. Det er liten tvil om at Solhjell står for grunnleggende demokratiske verdier, men når han sier til Dagbladet at «En rekke venstreorienterte politikere, som Erik Solheim og meg selv, har tatt oppgjør med egen historie», er det en bevisst formulering. Han sier ikke at «SV har tatt et oppgjør med egen historie», for han vet utmerket godt at så ikke er tilfellet. Problemet er altså ikke dem, men at SV er mer enn Solheim og Solhjell.

Jeg skal gjerne geleide Solhjell rundt i landets Unge Høyre-kontorer, på leting etter plakater av Pinochet eller Franco. Jeg tviler på at vi engang finner noe i støvete arkivskap. Vi trenger imidlertid ikke reise mye i kontorene hos Solhjells ungdomsparti før innrammede bilder av Che Guevara, Fidel Castro eller Mao pryder veggene. Det bør gi han noen hint.